

Устоличен Епископ шабачки г. Јеротеј

У молитвеном присуству Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, Његово Преосвештенство изабрани Епископ шабачки г. Јеротеј началствовао је 18. септембра 2022. године на светој архијерејској Литургији у Саборној цркви Светих апостола Петра и Павла у Шапцу.

Саслуживали су високопреосвећена господа митрополити запорошки Украјинске Православне Цркве Московске патријаршије г. Лука и европски Пимен и преосвећена господа епископи шумадијски Јован, браничевски Игнатије, звоичко-тузлански Фотије, нишки Арсеније, ваљевски Исихије и брегалнички Марко у молитвеном присуству Његовог Блаженства Архиепископа охридског и Митрополит скопског г. Јован и преосвећене господа епископа сремског Василија, банатског Никанора, британско-скандинавског Доситеја, врањског Пахомија, милешевског Атанасија, горњокарловачког Герасима, славонског Јована, бихаћко-петровачког Сергија,

осечкопољског и барањског Херувима, будимљанско-никшићког Методија, захумско-херцеговачког Димитрија, хвостанског и избраног западноевропског Јустина, мохачког Дамаскина, марчанског Саве и умировљеног канадског Георгија.

Одлуку Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве о избору Преосвећеног г. Јеротеја за Епископа шабачког прочитао је Преосвећени Епископ зворничко-тузлански г. Фотије. На крају свете Литургије, Његова Светост Патријарх г. Порфирије свечано је увео у трон Епархије шабачке Преосвећеног Епископа г. Јеротеја.

Беседа Патријарха српског Порфирија на устоличењу Епископа шабачког Јеротеја

Преосвећени саслужитељу и брате у Христу Јеротеје, Блажењејши, високопреосвећени и преосвећени оци и браћо архијереји, браћо свештеници, часни монаси и монахиње, верни народе Шабачке епархије,

Сабор наше Свете Српске Православне Цркве је благодаћу Духа Светог изабрао Вас, Владико брате Јеротеје за Епископа на катедри епископа шабачких. Знамо сви да простори ове епархије имају дубоке хришћанске корене који сежу још у прве векове. Из најранијих времена знамо за Епархију сирмијумску. И пре него што су Словени у огромном броју населили ове просторе, овде је била жива Реч Христова, Црква је постојала и сабирао се верни народ на свету Литургију. Сабирао се народ да би ту учествовао у тајни будућег века, да би предокушао пуноћу за коју смо створени као људи и на коју смо сви без изузетка позвани. То нам сведочи данашња јеванђељска прича о домаћину који је женио сина, а да не улазимо у анализу те јеванђељске приче, домаћин васељене, читавог видљивог и невидљивог света јесте живи Један у Тројици Бог. Он је све људе позвао и назначио да буду учесници Његових добара, да буду учесници Његовог живота по благодати.

Дакле, ово су простори који су од најранијих времена хришћански. Сирмијум је био у данашњој Митровица где сте ви, Владико и брате, поникли, родили се, узрасли, одрасли и живели све до одласка у манастир. И то има засигурно неке симболике. Израз је промисла Божјег. И од временима када су наши преци постали хришћани овде постоји жива Црква која је у склопу јурисдикције оних који су били плод љубави, вере и духовног рада и дела Светог Саве. Од Светог краља Драгутина па наовамо постоје епархије, у којима су се организовали хришћани на овим просторима. Негде од краја 18.

века постоји Шабачко-ваљевска епархија. У једном тренутку наш Свети Сабор је осетио потребу да због плодноснијег духовног и пастирског рада ту епархију подели на две епархије, тако да је од владике Лаврентија Шабачка епархија постала самостална. Али један је Христос, једна је Црква Његова, једно је Тело Његово. Иако свака епархија јесте пуна Црква, носи собом пуноћу Цркве, свака Епархија јесте Тело Христово, али исто тако заједно са свим другим епархијама и са пуноћом свих православних помесних Цркава опет светотајински мистично јесте једно Тело., јер је у Цркви Христовој све антиномично. Иако постоје многе ствари које се могу описати, како ми кажемо, језиком Цркве као катафактички позитивно, ипак је суштина и смисао у апофатици, тј. у превазилажењу, или боље речи, у преображавању свега онога што јесте и што се види у тајни Христовог тела, које јесте мистично, небоземно, оно јесте овде, али није одавде. Дакле, и Шабачка епархија јесте пуна Црква, и свака Литургија је пуна Црква, јер у свакој Литургији је сам, пуни, потпуни Христос.

Наш Сабор је изабрао Вас, владико Јеротеје, да водите ову Цркву како би она била једно тело, један организам са нашом Српском Православном аутокефалном Црквом, а кроз њу једно тело, један организам са пуноћом Православне Цркве, са Једном Светом Саборном и Апостолском Црквом. Епископ јесте глава Цркве, али није сам Црква. Он је на месту Христовом, по обличју Христовом и постављен је по благодати Божјој молитвама и избору Сабора да би водио живи организам Цркве, да би био домаћин једне Епархије. Свети оци епископе називају домаћинима, духовним домаћинима једне Епархије, јер су они домаћини на светој Литургији, на месту Христовом. Свети Климент Римски у својој посланици упућеној Коринћанима вели управо то да је Епископ на месту Христовом, а да је живи Бог Отац дао ауторитет Сину своме, а Син дао апостолима, а апостоли предали епископима, да би ауторитет Оца био присутан у Цркви. Отуда је, каже Свети Климент Римски, Епископ позван пре свега да буде отац повереног му народа, не да има моћ да по свом нахођењу процењује и суди, него добија пуномоћ да управља управо ауторитетом који му је поверен, ауторитетом који је потекао од Оца и дат кроз Сина у Духу Светоме Цркви Христовој.

Ево, има ли већег благослова него да Епископ на месту Христовом има пуномоћ да у име Христово и у име Цркве води поверено му стадо. Водити значи бити увек у свему први, али најпре у ономе у чему је Христос био први – у крајњем смирењу. Дакле, Епископ је позван да много слуша, да много трпи и отрпи, да много поднесе, да се једном речју распне, да се поистовети са Христом на крсту Његовом. То је предуслов и увод у оно што крст већ у себи

садржи, а то је тајна и реалност победе, тајна васкрсења.

Зато ми данас овде сабрани, драги Владико, предавши ти у име Сабора жезал архијерејски, молимо се Богу пре свега и желимо да Вам у свему буде пример и углед Господ наш Исус Христос, али не само спољашњи углед на који се гледа, него унутрашњи, суштински углед, тј. онај са којим ће се непрестано поистовећивати толики свети архијереји из рода нашега, од Светога Саве па до данас. Нимало није једноставно и нимало није без напора водити Христову Цркву, али тамо где има смирења и поверења у Христа, као и свести о томе да је све од Њега и у Њему, већ у том ставу постоји победа и тријумф. Нека Господ буде са Вама, а и ми сви се препоручујемо Вашим молитвама.

Вама, браћо и сестре, честитамо на новом Епископу и саветујемо и позивамо да у свему следите реч Христову која се проповеда у храму Божјем, да слушате реч Јеванђеља и имате Христа за меру, јер многи би људи хтели да без Христа буду мера и мерило, да нас уче шта је то честито, шта је то исправно, шта је истина, шта је правда, шта је љубав. Наравно да унапред не кажемо да не могу бити у праву или делимично у праву, али све и свја проверавамо речју Христовом, речју Јеванђеља. Рекао си да је правда то, рекао си да је слобода то, рекао си да је љубав то и то. Саслушао сам те, али окренућу свој поглед према Јеванђељу и речи Христовој да проверим да ли ниси вук у јагњећој кожи или си можда и сам у заблуди. Све оно што је прошло кроз проверу Христову и јесте вредно не само да ћу прихватити, него ћу и прославити и потврдити да је истина. Међутим, због свега што није прошло Христову проверу, најпре ћу се помолити Богу за тебе, а онда са љубављу покушати да посведочим шта то каже онај код кога сам проверио да ли је истина то што си рекао. Ето то је реч епископа, то је реч Цркве. Позивамо вас да чујете реч Цркве, да се уподобљавате њој, јер је она сигурни пут који води у Царство небеско, али и оно што је за нас овде и сада важно – пут унутарње стабилности, пут радости, пут лепоте, пут љубави, истине, правде и слободе. То је, дакле, реч епископа, На то вас позивамо, браћо и сестре, а сигурни смо да ће ваш Владика дати све од себе да реч Христову у најбољем и најисправнијем облику вама сведочи живећи њом.

Владико, нека сте благословени и да сте увек и сада достојни имена Христовог, имена Епископовог.

Приступна беседа Епископа шабачког г. Јеротеја

Заметак мој видеше очи Твоје, у књизи је Твојој све то записано, и дани забележени, кад их још није било ниједног.

Како су ми недокучиве помисли Твоје, Боже! Како им је велик број!

Ти си око мене, и све путеве моје видиш.

Пре више од двадесет година, вођен љубављу према монашком животу, преко манастира Савине код Херцег Новог дошао сам у питому и равну Бачку, у манастир Ковиљ код Новог Сада. Ту сам, као сабрат Светоархангелске монашке обитељи у посту, молитви и покајању проживео најлепше године свога живота. Нисам ни сањао да ћу једнога дана напустити ту оазу духовног мира, радости и живота преизобилног. Али, промислом Бога који све путеве моје види, како поје псалмопевац Давид, и вољом саборских отаца наше Српске Православне Цркве изабран сам за Епископа славне Епархије шабачке и ево, после толиких година, враћам се у свој родни крај, у моју Мачву, сада у новој служби и звању, да служим својој Цркви и своме српском роду.

А да је Епархија шабачка позната и славна, казује нам њена историја као и историја многих знаменитих личности које су седеле на њеном трону попут Михаила Јовановића, потоњег Митрополита београдског и оца „нове богословске науке и литературе српске“ и Димитрија Павловића, првог Патријарха обновљене Српске Патријаршије. Овај низ наставља се са ученим др Симеоном Станковићем, знаменитим професором Православног богословског факултета у Београду и великим црквеним градитељем, па све до мог блаженопочившег претходника, свима нама драгог и поштованог, Епископа Лаврентија који је као пастир добри, на трону Епархије шабачке столовао преко тридесет година. Сви поменути, као и други епископи шабачки које нисам поменуо, оставили су дубок траг у животу ове свештене епископије.

Са страхом и осећањем најдубље недостојности стојим сада на трону својих великих и светих претходника исповедајући пред живим Богом, пуноћом Цркве и свима вама оци, браћо и сестре, своју духовну немоћ и слабост али и чврсту веру у свемогућег Бога и Његову свесавршену благодат која свагда немоћи исцељује и недостатке допуњује. Свестан сам тежине Епископског крста који данас узимам на своја плећа, али верујем и знам да ћу имати подршку у вама, моја паство, да лакше носим тај крст, укрепљен силом Христа који нам моћ даје. Зато данас са радошћу долазим у Шабац, не као властодршци овога света да вам господарим, него да подражавам самога

Спаситеља који није дошао да му служе него да служи. Долазим са жељом да служим свима, да непрестано приносим себе другима на дар, да никада не тражим своје, него да увек, Христа ради, делама за добробит ближњег.

Као Епископу Цркве Божје првенствени ми је задатак да поверени ми народ Божји сабирам у једно на Божанственој Литургији која одсликава и оприсутњује Царство Божје овде на земљи. Без свете Литургије, драга браћо и сестре, нема Цркве, нема спасења. Света Литургија је центар нашег живота. У Њој свако има своје место и своју службу – Епископ, свештеник, ђакон или лаик. То место и ту службу имаћемо и у Царству Небеском, у Рају, у вечности. Рај је, уствари, по Светим Оцима, вечна света Литургија, у којој ћемо се, како певамо на Пасху, још присније причешћивати самим Христом. Зато, када се након службе у храму, вратимо назад у свет, у свакодневни живот, треба увек да се сећамо да је наше (истинско) живљење на небесима, а не овде на земљи, и да то живљење, тај живот, увек предокушавамо, антиципирамо када се сабирамо на светој Литургији. Ми смо само пролазници у овоме свету, пролазници који очекују Други долазак Христов, с којим ће то дуго ишчекивано Царство Божје доћи у свој својој слави и пуноћи. Ово литургијско искуство многе године сам делио са својом сабраћом у ковиљском општежићу. Сада, као Епископ шабачки, настојаћу да ми оно буде темељ на коме ћу да градим моју пастирску и духовну делатност у којој ће света богослужења, а пре свега света Литургија, имати централно место.

У својој пастирској и духовној делатности у Епархији посебну пажњу посветићу светотајинском животу. Мој главни труд биће у томе да кроз Свете Тајне, нарочито кроз Свету Тајну Причешћа, учрковљујем верни народ, да га дубље уграђујем у Тело Христово које је Црква. Христос је рекао: Ако не једете Тело Сина Човечијег и не пијете Крви Његове, немате живота у себи. Као што тело без хране и воде не може дуго да живи, већ слаби и умире, тако и хришћанин, уколико не једе Тело Христово и не пије Крв Његову, слаби и на крају духовно умире. Зато је неопходно, драга браћо свештеници, да причешћујемо своје вернике Телом и Крвљу Христовом, да их хранимо истинским јелом и истинским пићем које им даје живот вечни, да би они узрастали и напредовали у духовном животу и дубље се узиђивали у своју литургијску заједницу, у Цркву. На свом духовном путу, ка мери раста пуноће Христове, они падају и устају, и ту свештеник свакоме који падне помаже, преко Свете Тајне Исповести, да се помири са Богом, да поново устане и ходи. Тако се хришћански пут ка Царству Божјем открива као пут покајања на коме се, попут Јевреја који су путовали кроз Синајску пустињу ка обећаној земљи, хранимо не пропадљивом маном, већ хлебом живота – Светим

Причешћем.

Осим бриге за светотајински живот, стараћу се још и о црквеном етосу који Епископско исповедање вере формулише као богоугодно хришћанско црквено живљење, делање и понашање, сагласно апостолским предањима и смислу јеванђелског божанског учења. Овај добар поредак нарави, како се каже у истом исповедању, трудићу се да и сам преносим другима поучавајући сав свештени клир и изабрани Божји народ, поверен ми на духовно пастирствовање, имајући, притом, увек у виду стару латинску изреку *docendo discimus* то јест да поучавајући друге и сами се учимо. Данас, када долазимо у сусрет са другим етосима, са другим системима вредности, који су супротни од наших, важност преношења црквеног етоса и поучавања верног народа истом, од стране Епископа, посебно добија на важности. Епископ је, у Цркви Божјој, постављен да буде Архипастир своме духовноме стаду и, као највећем ауторитету по питањима вере и морала, њему је поверено да поучава своју паству, свештенство и верни народ, да буде путовођа слепима, светлост онима у тами, васпитач неразумнима, учитељ младима, док је паства позвана да га слуша и следи. Он је, по речима Јеванђеља, пастир добри јер улази на врата у тор овчији, као икона Христа Бога, и овце глас његов слушају. Свој ауторитет Епископ не црпи из људске мудрости и знања, већ му је он дат као духовно помазање, кроз Апостолско прејемство, од самога Христа који је рекао својим Апостолима: Идите, дакле, и научите све народе учећи их да држе све што сам вам заповедио. Стога су речи, којима Епископ поучава своје верне, у ствари, речи живота вечнога које им он дарује, да живот имају и да га имају у изобиљу, а верни су позвани да те речи слушају и творе. На овај начин, драга браћо и сестре, функционише Црква Божија, на овај начин треба да се суочавамо са свим духовним изазовима и тешкоћама, увек преко Епископа, на врата, кроз Христа, и другог пута нема јер, по речима Јеванђеља, ко не улази на врата у тор овчији него прелази на другом месту, он је лопов и разбојник, а лопов не долази за друго него да украде и закоље и упропасти.

Као Архипастир Епархије шабачке чуваћу и чврсто одржавати црквени мир и јединство, а мир је, као што сте Ви једном рекли, Ваша Светости, претпоставка јединства у љубави и начин да се превазиђу погубне силе раскола и раздора, сукоба и мржње. У данашње време, када су ратови, расколи и сукоби, нажалост, стварност у којој живимо, императив мира постаје још важнији. Зато је неопходно, драги мој верни народе из Мачве, Поцерине, Јадра, Рађевине, Азбуковице и Посавотамнаве, да се сви молимо Богу за мир у свету. Али, да би дошао мир Божји, потребно је прво да ми сами

превазиђемо своје међусобне сукобе и размирице, како каже Свети апостол Павле – да сви исто говорите, да међу вама не буде раздора, да будете утврђени у истој речи и истој мисли – и ако, по речима истог Апостола, будемо тако чинили, Бог љубави и мира биће с нама. Ово све, често, није у складу са суровом реалношћу савременог друштва, у коме најчешће влада девиза *homo homini lupus est*, то јест човек је човеку вук, што се нарочито огледа у модерној политици, неретко, испуњеној неправдама и тежњама за остварењем искључиво личних интереса.

Црква је, пак, саборни организам, Сабор Светих, небоземна заједница свих и свега која све у себе позива и укључује, ништа и никога унапред не одбацујући због било каквог земаљског, обичног људског критеријума. Црква је позвана да сабира, да обједињује и спаја, и да служи миру и јединству.

Зато ми, браћо свештеници, којима је поверен овај народ Божји, не треба ни за тренутак да парцијалне интересе, група или странака у њиховој борби за моћ и утицај, претпоставимо саборном и обједињујућем интересу Цркве и целине верног јој народа. Таквом политиком, ни епископ ни свештенство у овој епископији се неће бавити. Брига, пак, за заједницу, за јавно добро, за општи заједнички живот у благостању, али и у врлини, јесте наша одговорност.

Ваша Светости, Вама и свим члановима Светог Архијерејског Сабора из дубине срца благодарим што сте мојој смерности поверили архипастирски штап и омогућили јој да руководи Црквом народа Божјег Шабачке епархије.

Ваша Светости, захваљујем Вам за очинску љубав и родитељско старање које сте уложили у моје духовно изграђивање и раст у вери апостолској. И убудуће уздајући се у Вашу мудрост, молитве и подршку, смело и са љубављу ступам на послушање које ми данас преко Вас Светосавска Црква поверава. Посебну благодарност изражавам незаобилазном сведоку Јеванђељске вере и архипастиру љубави Божје, Епископу бачком г. Иринеју, чији је пример целоживотног неодступног следовања Светим Оцима и моје правило вере. Својој драгој братији свештене обитељи ковиљске, благодарим на љубави којој су ме рађали за Царство непоколебиво и поручујем: Ви заувек остајете у мом срцу и мојим смерним молитвама. Дубоку благодарност изражавам Митрополиту запорошком г. Луки, који нам доласком из страдалне Украјинске Православне Цркве сведочи да нас ништа не може одвојити од љубави Христове. Захваљујем од срца Блажењејшем Архиепископу Јовану, Високопреосвећеном Митрополиту Пимену и Преосвећеном Владици Марку што неодступно сведоче и чувају предањску веру у народу братске Северне

Македоније и што су данас са нама. Драгом мом пријатељу Прокопију, архимандриту древне и страдалне Патријаршије Антиохијске, где по први пут ученици Господњи бише названи хришћанима, захваљујем на искреној и братској љубави у Христу. Браћи и сестрама вероучитељима из Архиепископије београдско-карловачке благодарим на љубави и поверењу коју су ми пружили као председнику Катихетског одбора. Лепо је било радити са вама. Благодаран сам Господу и радостан што су овде сад са нама моја мајка Љубица и мој брат Немања са својом породицом. Верујем и да је мој блаженопочивши отац Јован данас на небесима посебно радостан и да се осмехује мом повратку у завичај. Захваљујем се Преузвишеном господину Надбискупу Станиславу Хочевару и велечасном жупнику Антону Крагулу који су својим присуством посведочили љубав према народу Божјем Епархије шабачке. Благодарим уваженом ефендији Мехмеду Алији Велију који је својим доласком и присуством показао љубав према православним верницима наше Епархије. Захваљујем представницима државних власти, носиоцима друштвених, просветних и културних установа са којима ћу, ако Бог да, сарађивати у годинама које су пред нама. Захваљујем се и свима вама, драги пријатељи, који сте учествовали у Евхаристији и волим да ме подржите у архипастирском раду. Да Бог да да се сви нађемо у Царству Његовом сада и увек и у векове векова. Амин!

На послетку, благодарим ковиљском братству, али и онима који нису са нама данас физички, али су у Духу са нама, са којим сам духовно узрастао, као и свима вама овде данас присутнима.

